

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 20.
 Kiadóhivatal: Handl József kőnyomdát.
 Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SANDOR.

Előfizetési árak:
 Egész évre: 8 korona Negyed évre 2 korona.
 Fél évre: 4 „ Egyes szám 20 fillér.
 Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
 Nyiltér soronként 30 fillér.

Gazdasági munkásotthonok.

A munkásnép jóléti intézmények között kétségkívül példaadó, hogy Békésabán, hol ugyanis mintegy 4000 gazdalkodó munkás van, munkásotthon létesül. Eddig a munkások — mint az alföldön a legtöbb helyen — a piac-téren verődtek csoportba, rendszeren a korecsma előtt; nagy erkölcsi jelentősége van tehát a munkásotthonnak, a hol olvasókör, népkönyvtár, a gazdasági munkaközvetítő és segélypénztári intézőbizottság együtt lesz és a munkást munkába szegődésig a maga otthona várja. Napközi otthonról van szó, melynek keretében tanfolyamok, esetleg háziipar tanítások is lennének.

Kívánunk kell, hogy a jó példa utánzásra találjon különösen oly helyeken, a hol gazdasági munkások, nagyobb csoportokban élnek. Nemcsak emberbaráti szempontból óhajtjuk, hogy az ingatlan vagyonnal nem bíró legszegényebb néposztály részére egészséges, tiszta és szilárd házakat építsenek. Nemzeti érdekek is parancsolják.

Az egész világon előtérbe lépett a törekvés, hogy a munkások helyzetén javítsanak. A munkásosztály erőteljes szervezkedése, a mely többnyire ferde irányba terelte az osztály törekvéseit és romboló, rendbontó törekvéseket váltott ki az elkeseredett lelkekből, a legújabb idők sürgős feladatává tette az ugynevezett szociális kérdés megoldását. Időnként és helyenként veszedel-

messé mérgesedett a viszony a munkás és munkaadó, sőt a társadalom összes vezető osztályai között. Önző érdekektől vezetett elemek, igen sokszor a munkásokon kívül álló körökből rávetették magukat az elégedetlenek millióira. A könnyen izgatható lelkek képzetele elé képtelenül merész álmokat varázsoltak.

És a sokszor elhanyagolt munkásnép mohón szivta magába a mérges, kábító gőzöket. Nem vette észre, hogy hamis vezetők csak érvényesülni akarnak, de nem őszintén törekednek a helyzet javítására.

Magyarországon is hasonló jelenségek tüntek fel. Mintegy tíz évvel ezelőtt annyira fejlődtek az ugratások, hogy még a mezőgazdasági munkások is, a kik eddig gondolkozásban és érzésben nyugodtabbak a városi gyári munkásoknál, zendülésbe törtek ki.

Azóta nagy lépésekben haladt előre a munkásnépről való gondoskodás. Szabályozták a munkás és gazda jogviszonyait. Megalapították az Országos Magyar Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárt. És ugy a törvényhozás, mint a kormány, támogatott minden oly kezdeményezést, mely a munkások jogos kívánásainak teljesítését célozta.

Ugyanebben az irányban tett újabb lépés a gazdasági munkásházak, illetőleg otthonok létesítésére.

Minden embernek ellenálthatatlan vágya, hogy akkor, a midőn a család-alapítás ideje elérkezik, nyugodt és

biztos otthont teremtsen magának. A városi ember, a kinek alkalma van a sok száz üresen álló bérlakás közül választani, ha nem is elégedett, de meg tud nyugodni kényszerüségéből abban, hogy nincs saját háza, állandó otthona. Ez ugyan nem azt jelenti, hogy a városi munkás részére nem volna szükséges állandó otthon létesítése. De a mi ránézve különösen kívánatosá teszi, az a lakászsorsora, az érthetetlenül magas lakbér elleni védekezés. Ez egyelőre másként is teljesíthető.

Más a helyzet a mezőgazdasági munkásoknál. A falvakban az emberek nagy része saját házában lakik; e tekintetben jórészt egyedül a munkás kivétel. A földnélküli János kénytelen lakást bérelni. De a falvakban kevés az ilyen lakás. S ha van, az is igen bizonytalan. Egy tűzvész, egy árvíz, a mely a rozoga épületet megsemmisíti, vagy a tulajdonos családjában beálló változás akármikor azt eredményezheti, hogy a munkás lakás nélkül marad.

Már maga ez a rettentő bizonytalanság, a jövő miatt való folytonos aggodás súlyos gondként nehezedik a munkás lelkére, a ki e miatt nem nagyon ragaszkodik lakóhelyéhez. Könnyen elvándorol más vidékre újra kezdeni az életet. Vagy éppen bucsut mond a hazai földnek és kivándorol. Ez a nagy nemzeti veszedelem lebeg a szemünk előtt, a midőn kívánjuk, hogy a munkásokat minden lehetséges módon a földhöz kell kötni.

TARCA.

Lobogók alatt.

Vége.

Másnap még alig pirkad, harangzúgás tölti be a hajnal csöndjét. A park harmatos fűvén s a klastrom hosszú folyosójain lepihent hívek fölkelnek s akinek hely jut, bevonul az Isten házába, ahol akkorra már szól az orgona s a rendszerezetesi közül ketten, hárman is miséznek az oltárok előtt. A vallás áhitatossága betölti a szíveket, azokét is, kik künn vannak a templom szürke falai mellett; és most olvasok pergetése mellett imába fognak a búcsúok ezrei.

Imádkoznak a hívek, kérvén a Mindenható jóságát a jövődre. Csönd van. Megszűnik minden vásári zaj, a nép gondolatával az Istenséggel egyesül s csak az ajkokon elröppenő imádság halk moraja hangzik. Belülről kiszáll az orgona szelíd haggja s egybe olvad ide künn a fák lombjainak susogásával.

Nagy mise van.

Az ünnepélyes „Te Deum“ után a harangok szava újra megszólal s a térség tulsó végénél fölállított tarcakok egymásután dördülnek el, megreszket-

tetve a levegőt. A körmenet megindul. A fungáló papság ünnepi díszben jön ki a templomból aranyos baldachin alatt. Mátyás királynak ragyogó, aranyhímzésű palástjával s megye előre a szentséggel, követve a növendékpapoktól, kik ezüst füstölőből terjesztik a nehéz tömjénfüstöt, a fehér Mária-lányoktól, kik karjukra emelve lépdelnek a biborral bevont Máriaszobrával és a lengő lobogók alatt sorakozott búcsúsoknak beláthatatlan sokaságától. Hosszan, az utcák vonalán, amerre a körmenet halad, többszörös vonalban áll sorfalat a közönség. Ünnepi ruhába öltözött férfiak és asszonyok, kiknek egyrésze karjára emeli apró gyermekét s úgy gyönyörködik a vallás ünnepének ragyogó pompájában. Az út ezúttal friss zöld fűvel van beszórva, melynek puha illata betölti a napfényes tiszta levegőt.

S amíg halad az Istennek áldozó embersokaság, a harangok ércnyelvével dialalmasan hirdetik a vallás örökkévalóságát, rejtélyes isteni hatalmát.

A menet aztán lassan bevégzi útját s a fényes ünnepség megszakad. Az emberek a kiengesztelődött lelkiismeret szelíd érzésével mennek a tömjénillatos templomba és mint a szomjúzó a hűs italt, fogadják a szószékről elhangzó

prédikációt. Törvény ez, ezeknek a szabadban nőtt, egyszerűen gondolkozó embereknek. Parancs, mely a vallás szeretetteljes szavaival van elmondva s azért nagyobb fontosságot is tulajdonítanak annak, mint az ítélkező rideg paragrafusoknak. Az Isten ellen való vétkezésnek tudata sokkalta inkább visszatartja a bűntől a magabaszállt, megtérő népet, mint a börtön szenvedéseinek ismerete.

Eközben főlebb hág az éghajlaton a nap, nemsokára dél lesz. A búcsúok ezrei, mint egy óriás tábor, pihennek meg a fák hűsében. Majd kis idő múltán fölkerelkednek; hullámszamba jön a tömeg, itt-ott kiválik egy-egy színes lobogó, fölhangzik az útra indulók szent éneke és megkezdődik a hazavonulás. Amerre halad a kereszt, az emberek levezik kalapjukat és útat nyitnak a zárando-koknak.

Rég' elszakadt ismerősöket, távoli rokonokat hoz össze évenként a vallásos ünnepély. Embereket, kik alig ismernek már egymásra, pedig nagyon közelállók voltak valamikor. Szinte félve, tanakodva szólítják már meg egymást.

Az útszélen egy idős ember kapaszkodik a másikba. Az se fiatal már, a haja fénylik az ősz szálaktól.

Ebben a tekintetben bir kiváló fontossággal a munkásotthonok kérdése.

Az az ember, akinek egy darab szilárd talaj tulajdona van, a hol a lábát megveheti, nehezebben mozdul el onnan, mint az, amit ily erős kötelék nem vonz. Hiszen az a biztos pont alapul szolgálhat a további nyugodt fejlődés számára. Arra lehet és érdemes építeni. Az arra fordított munka nem másnak hoz gyümölcsöt, hanem a letelepült munkásnak.

Az apától örökölt ház ura nem tudja igazán méltányolni azt az örömet és megnyugvást, a mely ebben a pár szobán megnyilatkozik. „Az én házam”. Csak az ide-oda vetődő ház nélküli ember érti, hogy ebben egy egész világ rejlik. Még akkor is, ha az a ház valójában nem is egyéb, mint nád-fedelű, rozoga kunyhó.

A tulipán.

Irta és 1906. május 26-án tartott Tulipán-estélyen felolvasta Rech K. Géza.

— Folytatás —

Egységről beszél, mert tudja, hogy egyesülésben az erő, hogy vesszőkötetet széttörni nehezebb, mint egyetlen vesszőt. Magyarságról énekel, fölállítja a magyar ember kis kátéját, melynek veleje: a haza mindelőtt s ezzel visszaülteti trónjára a magyar hazafiságot, amelyet egy lelketlen, léha, sivár és önző korszak száműzött. A káté főbb pontjai pedig ezek: „Tüntető állásfoglalás minden nemzeti eszme mellett s minél hathatósabb közreműködés arra, hogy semmi, ezzel ellenkező irányzat a társadalom érvényesülni ne tudjon. A megalkuvást nem ismerő nemzeti érzés ápolása a családi életben s főként a nevelés terén . . . Minden a nemzeti jelleg és önállóság előmozdítását célzó társadalmi, kulturális vagy gazdasági vállalkozás és kezdeményezés buzdító támogatása. Első sorban saját példánkkal, de egyszersmind minél szélesebb körű agitációval való közreműködés arra, hogy magyar ember lehetőleg minden szükségletét magyar termelőktől és iparosoktól, magyar eredetű cikkekből szerezze be.

A hitvallás e pontjai hatalmas és

— Te vagy-e az Fekete András? — kérdi tétován.

A kérdezett megáll, végignézi amazt és a kilétén gondolkodva lassan adja vissza a szót.

— Az ám, az vagyok.

Ez kis ideig nem bir szóhoz se jutni, a szemeiben megcsillan valami fényesség

— No lám, hát nem ösmersz?

— Nem — feleli Fekete András, még mindig erősen nézve a megviselt embert. A vonásai pedig ismerősök, látta is bizonyára valahol, de hogy merre, azt a jó Isten tudná megmondani.

Valamikor együtt harcoltak a porosz háborúban. Egy szakaszban. Olyanok voltak, mint a testvérek, de hát elszakította őket a sors; azóta csak egyszer találkoztak, évekket ezelőtt, és lám, most már alig tudnak egymásra ismerni.

— Hát én vagyok a Ferenc . . .

— Bokor Ferenc? — mondja rá hirtelen Fekete s az arcán a viszontlátás öröme sugárzik. — Az ám . . . No nézd, hun hoz össze bennünket a Teremtő.

Azután beszéd támad a két öreg között s mikor ezt elvégzik, azt kérdi Fekete:

— Hát ez ki?

— Az unokám — mondja szeretettel

erős mozgalmat létesítettek. Hatalmas e mozgalom, mert az igazság, a nemzet lelke van vele; erős mert a lelkesedés tüzeiben született, hisz egy csapásra virágerdővé, tulipánerdővé alakította e hazát.

Kezdetben hallani lehetett: s épen a tulipánt találták jelvényül, én a gyöngyvirágot szeretem, — mondja az egyik, — én meg a rózsát szeretem, — dicselkedik a másik, — *hogyan lehet a tulipán valakinek is a kedvenc virága, hát még ily nagyarányú mozgalomnak jelvénye?* Én magam sem tudtam, hogy mit jelent a tulipán.

A tulipán a magyar népnek, annak lelkületével, költészetével összeforrott kedves virága, mint hajdan a rózsza a görögöké, a liliom a florencieké volt. Szerencsés egy jelvény, szerencsés választás! Azért, mert a tulipánnak épúgy mint a magyarnak *hazája* az előzásiai iráni fensík. Egész mezőkön virított itt a tulipán, különböző színekben pompázva. S e virág szépsége gyönyörködtette s ihlette meg a magyart, úgy hogy a magyarnak életében mindenütt ott találjuk egészen a mai napig.

A természettudomány el tudja vezetni a kutatót a legrégebb időkbe, a melyek már a tulipánról tanúskodnak. Ki tudja mutatni azt is, hogy a magyarnak vándorlásai közepette is hű kísérője és bár e szép hazában való letelepedése után nem találjuk az ország növényvilágában, — a rokonszenv e virág iránt él a magyarnak lelkében és csak a régi szeretet éledt föl iránta akkor, amikor a XVII. század közepén Európában és így Magyarországon is hazát talált. Egy virágkedvelő főpap, Lippay érsek magyar tulipánjai az egész országban híresek voltak.

Ott találjuk a tulipánt, ahol magyar izlés, magyar szellem, magyar érzés, magyar nép él és uralkodik. Ha díszíteni kellett, nem volt szebb dísz a tulipánnál. Az öltözet, a ház, a szerszám: a tulipán képét viseli. A gyermeket tulipános bölcsőben ringatja anyja. A leányok tulipános keszkenője még költészetünket is foglalkoztatja. Az oltárra a tulipán virágját helyezik áldozatul. Az otthonát elhagyó fiatal legény vagy fiatal menyecske tu-

Ferenc, a mellette álló pirosképu leányka arcát, simogatva.

— Úgy hát . . . Tartsa meg az Isten . . . Látod, látod — mondja később elszomorodva — milyen boldog ember vagy te is . . . Te már megérted a föltámadásodat. Itt van az életöd folytatása. De én, olyan vagyok, mint az ujjam! . . .

— Úgy, hogy?

— Így öregedtem meg egymagamba.

— Asszony nélkül?

— Úgy bizony . . . Hej, most tudom csak, mekkorát vétettem az Isten parancsa ellen.

Fekete András csak most, amint elválnak, érzi igazán a természet rendje ellen való eszelekedését. És ez a tudat most nagyon elszomorítja. Úgy érzi, mintha valami nagy, súly nehezdedt volna a mellére. Összeszorul a lelke. Egy darabig némán bámul a távozó bajtárs után, azután belekapaszkodik a pipájába s meggy bandukolva a föllobogzott házak között, ahol ekkorra, ősi szokás szerint, megszólal a hegedű is a sátrak alól, az udvarokban, melyek lassankint megtelnek vendégekkel.

Soká nem tud fölszakadni a vén legény lelkéről a fájdalom. Küzködik vele, üzné, hajtáná azt a fekete árnyéket, mely most borult rá életében elő-

lipános ládája világhírnek örvend. A szeretet tárgyának tulipán a becéző neve. A magyar vidékeken a butor tulipán-díszje általános s a legkisebb faluasztalosa is tulipánt fest az általa készített ládákra. A leányok tulipános szoknyája és papucsa szintén nem ismeretlen. A magyar falu virágágyainak a tulipán a királynője. A koporsót is tulipándísz födi: szóval a tulipán elkíséri a magyart a bölcsőtől a sírig. Egy Munkácsy művészetében is helyet kér magának a tulipán. A népköltészet és műköltészet a legszebb gondolatokat a tulipánhoz fűzi.

Eddig a mult és jelen, most jön a jövő! *A tulipán* szép multja és jelene még nem mondja azt, hogy szép jövője is lesz. *Jövője* sok munkát kíván tőlünk, mert a magyarság eszméjének diadalát kell hogy létrehozza. *Mennyit is kell tenünk?* Mi mindenről regél a tulipán?

A magyar nemzet egyes rétegeit egy léha kor kiforgatta hazafiságából, magyarságából. Divattá vált nem törődni a hazával, közömbösnek lenni a nemzet ügye iránt, elrejtteni a hazaszeretnek magasztos érzéseit. A legjobb magyar szívféreggel van borítva, amelyről lesiklott a nemzeti szellemnek napsugara. Ezt a jégkérget megolvasztani: a jövő munkája. Hátra vagyunk és előre törünk a hazafiság, a magyarság ösvényén — eleinte áldozatok árán, de később annál nagyobb haszonnal.

A magyarság jövő épületének oszlopain különböző felírásokon akad meg a szemem. A főpillér e fölírást hordja magán: *magyar ipar*. A társadalmi kérdések és a kivándorlás ügye is támogatják ezt. A munkásnak munkát kell adni és megélhetést — s akkor áldani fogja e hazát, melyben élnie és hálnia kell. Tegyük azért ezt számára mielőbb lehetővé.

1844-ben emelte már magasra e zászlót Kossuth Lajos az Országos Védő-Egyesület megalakításával. Zászlója akkor elbukott, de bölcs útmutatásainak életre keltése és keresztülvitele reánk vár. S ez nem lehetetlen! Hisz a magyar ipar termékei jóság, tartósság tekintetében majdnem kivétel nélkül megállják a versenyt a külföldi árukkal szemben, sőt gyakran felül is mulják ezeket, esu-

ször, mint az éjszakai sötétség. A zene se tudja a régi hangulatába visszahozni.

Ej no, mi is lehet ez. Hiszen víg legény volt ő mindig, mulatós, könnyűvéru, aki nem törődött ma a holnappal, aki eddig sose tudta: mi a kedvetlenség. És ime most egyszerre az a szép gyerekarca, az életnek az a mosolygó friss hajtása, az tudta így elkomorítani? . . .

Másfelé tereli a gondolatát, a múltba és ezzel az erőlködéssel bemegy a legközelebbi csárdába. Benn nagy vidámság van. A zöld galyakkal, apró nemzetiszínű zászlókkal és színes papírláncokkal fölkesített ponyva alatt húzza a cigány, eleven, pozsgás arcú fiatal párok járják a csárdást. Melegség, élet, jókedv sugárzik mindenfelől. Ettől majd csak kedvre kap Fekete is. Leül az asztal mellé: kopog. Barna hajúk fehér viganós, piros pruszlikos leányka perdül elébe, akinek gyerekes mosolyában, fényes fehér fogsorában, villogó tekintetében újra ott látja a föltámadást, a küzködő, vergődő emberi élet folytatását.

Elfordítja a tekintetét, a világosság fénye ráverődik a feje havára, mely megcsillan most a kisszélű fekete kalap alatt és amint csöndesen fölhajítja a borospoharat, senki se látja — belesordul abba az öreg legény könnye.

pán a csínosság, a tetszőség külső tekintetében maradnak néha mögöttük. De győzzék le honfitársaink és honfitársnőink rövid időre felesleges cifrakodásukat, rakják le az ékes, de idegen tollakat! Az öltözet és ruhaipar fejlesztése feküdjön első sorban szivünkön. A butoripar is lehet magyar, vannak magyar butorgyárak és híres asztalosműhelyek. Fejlesszük a házi ipart — Erdély példa reá. A gyermek iparpártolása is hathatós tényező. Toll, ceruza, tollszár, mappa, táska, irka, papír vonalzó kell minden gyermeknek, biztosítsuk e szükségleteket a magyar ipar piacának! Általában mindenütt fogjunk össze, mert nem kisebb ember, mint Sztérényi államtitkár, aki a magyar ipar és kereskedelemnek bizonyára ismerője, mondotta: „Ipart fejleszteni, ipart teremteni Magyarországon csak idő és pénz kérdése.“ Ehhez (azonban) kell a társadalom, a szervezett iparpártolás; (mert) iparunk sok ágában föltétlenül versenyképes ma is, csak hiányzik a mi éltesse, hiányzik életető eleme, a biztos az állandó fogyasztás, mely a versenyképességben előnyt ad annak, ami hazai, mely nem jelszavakat követ, hanem tudatosan cselekszik. A fogyasztás megteremtése rajtunk áll! Mondjuk azért Petőfivel:

„Millió és millió száj
És egyetlen hang legyen,
Mely kiáltja lelkesedve
A magasztos ünnepen:
Elfogadjuk bármí durva,
Amit e hon méhe szül:
Bármí lágy és bármí pompás,
Semmit, semmit e kívül!“

A magyarság épületének oszlopai még a következő díszes neveket viselik: magyar nyelv, magyar építészet és butoripar, magyar divat, magyar társadalmi szokások.

Mily szép is az a magyar nyelv, amelyről költőink ezerszer énekelnek! „Nyelvében él a nemzet“. Érvényt és dicsőséget kell szereznünk a magyar szónak; kell, hogy kiszorítson az minden mást határainkon belül; kell hogy hűséggel, szeretettel legyünk hozzá, mint édes anyjához a gyermek. Legyen az nekünk ép oly szent, mint földünk, csengése legyen kedvesebb minden szónál. Szolgáljon például a kis nemzeteknek nyelvszeretete! S amikor hazai ipart és kereskedelmet akarunk nevelni, vigyázzunk, hogy nyelvében is magyarrá váljék. Hogy a szó, amely az anyagot megteremteni és áruba küldi épen úgy magyar legyen, mint a gondolat, amely szülte. Az idegen áruval pusztuljon az idegen szó is. Azonkívül társaságban is beszéljünk magyarul — a nyelvünk rovására ne legyünk udvariasság, egy egész társaság ne beszéljen csupa udvariasságból egynek a kedvéért németül, mert ez az egy, nem tanult meg magyarul.

A magyar építészet sorsa is mostoha. Vagy talán nincs is ilyen? Ezen is lehet segíteni! Az építészet szokott sokmindennek új irányt adni, miután az ember egész földi berendezkedése és életmódja ehhez igazodik. Ezért kívánatos, hogy végre valahára a magyar építés és vele a magyar építő stílus teljesen kialakuljon. Ott vannak mintának Lechner alkotásai és sikertült utánpótlói. Ezzel kapcsolatban a butoriparról egy szót! Kérdezzünk valakit, hogyan rendezi, vagy rendezte be szobáját? A magyar főúrak kastélyai termeinek butorai milyen nyelvek? Találunk roccoco, ónémet, goth

s minden elképzelhető és elképzelhetetlen elnevezésűeket, — de hogy csak egy, egyetlen egy magyar szoba legyen a sok között — nem oda Buda! Haladnunk kell ebben is.

A divatról szólni könnyű, de tenni annál nehezebb, mert ez bele ette magát az embereknek, különösen a nőknek szivébe. Ami nem divatos azt elvetik. Jó! Csináljunk magunk divatot, legyen egyszer divat a hazafisággal dicsekedni s elértük célunkat. Divat a ruházatban és viseletben! Az elvitázhatatlan tény, hogy az izlésben a nyugat vezet. De hol van az megírva, hogy a francia és angol divat ismerete kizárólagos legyen és a magyarról meg sejtelmünk se legyen? Pedig úgy van. Tanulmányozzák a magyar divatlapok szerkesztői és munkatársai a régi szép magyar formákat és telítsék ruházatukat nemzeti díszsel. A külföldi divatlapok járatását a közönség szüntesse be. S a férfiruha? Ebben is a régi magyar bunda, attilla, nadrág, csizma ne volnának a mai kor követelményeinek megfelelően átalakítandók?

S ha magunk azt hisszük, hogy a „divat“-tól szabadulni nem tudunk, legalább a gyermekekbe ne neveljük bele azt, hogy legjobb az angol poszto, svéd keztyű, olasz kalap, amerikai cipő — jobban mosolyog a magyar gyermek lelke magyar köntösben, hisz naponta éneklí az iskolában: Hazádnak rendületlenül légy híve óh magyar!

Divat a táncban! A régi magyar táncból meg tudunk e valamit is menteni? Egy berlini tánciskolában magyar táncokat tanítanak — nálunk? Sipulusról olvasom: „A francia négyes, boston és a kékvők azonnal be tudtak törni a magyar társaságba — hisz divatos. A budapesti bál nem áll egyébből, mint estétől reggelig bostonból. S minden zsúron akadnak tehetséges ifjak, akik kékvőkkel, a berugott amerikai szerecsenek táncával gyönyörködtetik a társaságot. Itt már szeretném, hogy a tulipán buzogánnyá válne a kezemben és szétüthetnék közöttük. Föltétlenül meg kívánjuk, hogy a jövő ősztől kezdve minden tisztességes tánciskola a fősulyt a magyar táncokra fektesse. Rázzák le az ostoba és unalmas francia négyes igáját is.“ Ne legyen a magyar tánc egyedárusítási jog egyedül a színházak ballet-karáé!

Divatos a lóverseny no meg a tennis! A lóversenyen a tipp, totalisatör, steeplechaise szavak ütnek meg fülünket. Angolország közepébe nem ok nélkül képzelet magát a magyar ily lóversenyen; hát még, ha úgynevezett tennis-pálya mellett elhalad. „Ple“ hangzik az egyik oldalon „reddi“ a másikon s hasonlót a magyar nyelvének majdnem kimondhatatlan hangok hallhatók — hangok, mert érteni úgy sem értik s ha még jól mondanák ki, de nem tudnak egy kukkot sem angolul. De hát műveltek, angolul akarnak beszélni, ha rosszul is.

Végül a társadalom más téren is meghonosíthatná a régi magyar szokásokat, a magyarságot. A régi magyar konyharól ki nem nyilatkozik dicsézőleg? Az idősebb magyar, igazi magyar emberek társasága kit ne hangolna fel? A magyar falu és kastély látása nem jóleső-e? S a magyar gavallér? Nem a budapesti aszfaltot koptató gavallérokat értem — külföldön ismeretes.

[Folytatjuk.]

HIREK.

Meghívó a záróünnepélyre. A tanévet a helybeli polgári iskolákban jún. 23-án zárják be az eddig szokásos módon. Az ifjuság 8 órakor részt vesz a *Te Deumon*, aztán 9 kor a tornacsarnokban ünnepély tartatik, melyre a t. szülők, iskolabarátok és érdeklődők ez úton is meghivatnak. Az ünnepély sorrendje a következő.

1. *Hymnus*, éneklí az összes ifjuság.
2. *Szegény vándorló legényről*, költ. Tolnay Lajostól, szavalja Bajás Károly IV. o. t.
3. *Verdi: la Traviata*, fuvolaszólam zongorakísérettel. Fuvolán előadja Steinbrück Ottó IV. o. t.
4. *Népdalegyveleg*, éneklí a vegyeskar.
5. *A lengyelek fehér asszonya*, költemény Jókay Mórtól, szavalja Sajti Mihály IV. o. t.
6. *A megfagyott gyermek*, melodráma. Zenéje: Révfi Gézáttól, szövege Eötvös Józseftől. Zongora, harmonium, gyermekkar kísérettel. Szavalja: Francz Gabriella I. o. t.
7. *A poloska*. Rímes próza, írta Arany János. Szavalja: Foltiny Mariska II. o. t.
8. *A holduló gyermek*, Gumbert Frigyestől. Éneklí Ozanic Viktoria IV. o. t.
9. *Szóchy Mária*, költemény Tompa Mihálytól. Szavalja Csiffáry Mátyás II. o. t.
10. *Népdalegyveleg*, éneklí a vegyeskar.
11. *Igazgatói jelentés*
12. *Osztályfők jelentései*.
13. *Jutalmak kiosztása*.
14. *Bucsu beszédek*.
15. *Záróbeszéd*.
16. *Hymnus*, éneklí az összes ifjuság.

Sorozás. A sorozó bizottság városunkban 16-ától 19-éig működött. Az 1905. évre előállítandó volt ifjak közül a járásunkra kivetett ujone jutalék szerint 45 közöshadseregbeli és 13 honvédséghez tartozó katona volt besorozandó. Az előállított anyag azonban oly jó volt, hogy a szükséges ujonejutalék már az első napon előállítottakból kikertült. Összesen besoroztattak 116-an, a kikből körülbelül 60-an a póttartalékhoz lesznek beosztva. Orsovai ifjaink nem nagyon tettek ki magukért, amennyiben mindössze öten váltak be katonának névleg: *Bálint Mátyás, Döme György, Gosnya George Agasin, Munteán Mihály* és *Popescu Pál*. — A sorozó bizottság innen Teregovára utazott.

Az adókvető bizottság e hó 25-én Orsován a „Schweitzer“ szálloda kávéházi helyiségében megkezdí működését, a mire adókvető polgártársainkat figyelmeztetjük.

A határszéli rendőrség köréből. Vett értesülésünk szerint a határszéli rendőrség mozgó kirendeltségét belügyminiszteri rendelet folytán e hó 17-én ideiglenesen beszüntették. Egyben azt tervezik, hogy a Duna mentén lévő átkelesi pontokon Szerbiával szemben, nevezetesen Szvinián, Drenkován és Ó-Moldován egy főből álló határszéli rendőrkirendeltségeket létesítenek, melyek hivatva volnának úgy a hajóknál, valamint a csónakátkelési helyeken az egész vonalon a szolgálatot végezni. Erre nézve a szükséges előterjesztések az orsovai határszéli rendőrkapitányság részéről a belügyminiszteriumnál már meg is történtek.

Betörések. Hát bizony mi tőrés tagadás, a közbiztonsági állapotok nálunk a helyett hogy javulnának, utóbb

időben sok panaszra adnak okot. És ha ez úgy nagyon nyár közepén, mit várhatunk majd a télben? A betörések egy idő óta városunkban napirenden vannak. E hó 17-iki éjszakáján *Barbulovits A.* kereskedői cég üzletében az utcára vezető ajtó zárainak felfeszítése után betörők az üzletbe hatoltak ott a pénzes fiokban talált mintegy 80 koronát magukhoz vévén eltávoztak. A következő nap éjszakáján *Kiek Nándor* üzletét akarták megtisztelni a jó madarak látogatásával, megkezdett munkájukat azonban abban kellett hagyniok, mert a ház egyik lakója véletlenül felébredt és a zsványokat elriasztotta. Sokkal eredményesebb volt azonban a betörők látogatása tegnapelőtti éjszakában *Fliegelmann* Márkus helybeli kerekedésében. A kerten át könnyen behatoltak a zárt folyosó egyik véletlenül nyitva maradt ablakán és a midőn az üzletbe vezető ajtót könnyű szerrel benyomták, behatoltak oda és körülbelül 600 koronányi pénzüsszeget és 100 koronát éró gyűrűt ékszert és ruhaneműket elemelvén, nyugodtan távoztak. Érdekes a betörők vakmerősége, a mellyel azok még *Fliegelmannék* hálószobájukba is bemenészeltek menni, ott szintén pénz után kerestek, az éjjeli szekrény fiokját nyitogatták, a széken heverő ruhadarabok zsebeit kiforgatták és csak azután azon az úton, amelyen jöttek, ismét távoztak. A csendőrség minden egyes esetben a legmesszebb menő nyomozást foganosította az eddigé ismeretlen tettesek kiderítésére, lapunk zártáig azonban eredmény nélkül.

Verseciek nálunk. A verseci polgári Irányiskolának mintegy 50 tanulója dr. Sávoly Ferenc hittanár vezetése alatt f. hó 26-án, tehát kedden Orsovára érkeznek. Voltaképen visszaadják azon látogatást, amit az orsovai leányok náluk május 19-én tettek. A verseciek leányainkat fényesen fogadták. Hasonlóképen akarják ezt tenni az orsovaiak is. Kérjük a t. szülőket, hogy ebéli szándékukat a helybeli állami iskola igazgatójánál sziveskedjenek bejelenteni.

A verseciek megérkezésük után egy külön hajon lemennek a Vaskapuhoz és Adakalehra. Visszaérkezésük után 7 órak az egyes családoknál megvacsorálnak, majd 8 órakor résztvesznek a torna-csarnokban tiszteletükre rendezett estélyen. A Tulipán est lesz, megismételve. Az orsovaiak ez estén csekély 60 fillér belépdíjat fizetnek; a leánykák kísérei azonban díjmentesen lépnek be.

Másnap d. u. 2 órakor a verseciek Herkulesfürdőbe utaznak, s onnan csak este 9-kor térnek vissza. Orsován meghálnak, 28-reggel hajóval visszatérnek otthonukba.

Köszönetnyilvánítás. A Magyar Dalkör elnöksége hálás köszönetet mond ez úton is mindazon lelkes hölgyeknek és uraknak, kik fáradságot nem kímélve a dalkör úrnapi mulatságát lehetővé tették és sikerét biztosították. Lehetetlen volna minden egyest, külön-külön megnevezni, oly számosan munkálkodtak közve a mulatság rendezésében. De mégis ki kell emelnünk a Jótékony Nőegyletet, melynek buzgó elnöknője *Artnér Mária* ő méltósága a hölgy-rendezőbizottság szervezését szíves volt elvállalni. Ebből a tevékeny egyletből került ki az a díszes névsor, mely a sátrakban árúsító hölgyek és a tombolajegyeket kézbesítő ur leányok és a pénztartó ellátó hölgyek neveit tartalmazza. Hálás köszönet illeti a Petroleumfinomító gyár nagylelkű igazgatóját, mely a szükséges köölaját, paraffint és jeget, teljesen ingyen bocsátotta a dalkör rendelkezésére. Öszinte elismeréssel adózunk a M.F.T.R. révkapitányságának és művezetőségének a mulatságra átengedett díszletekért, lobogókért, illetőleg asztalokért, padokért és fáklyáért. Fogja köszönetünket a helybeli m. kir. honvédszászlóalj tisztikara, melynek tagjai különös tevékenységét fejtették ki úgy az előkészületeknél mint a rendezésnél. De nagy köszönet illeti a Lövészegylet nagyérdemű elnökségét, hogy a lövésarnokot és környékét a Dalkörnek átengedte. Végül az elnökség nem mulaszthatja, el háláját nyilvánítani a Tompa károly felügyelő úr elnöksége alatt működött férfirendezőbizottságnak, annak minden egyes tagjának, a dalkör tagjainak és a jelen volt nagy érdemű közönségnek a tanúsított szíves érdeklődéséért.

2726. szám 1906. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bozovicsi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy **dr. Russu Octáv** nagyszabeni ügyvéd által képviselt „**Albina**” nagyszabeni takarékos és hitelintézet javára **Preda Ikona** prilipeczi lakos és társai ellen 583 kor. 50 fill. tőke ennek 1904. évi november hó 7-től járó 8% kamatai 56 korona 60 fill. már megállapított és a jelen árverési kérvényért 20 korona 45 fillérben ezennel megállapított, valamint a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. tezik 146-§a értelmében az árverést elrendelte és közzé teszi, hogy a karán sebesi kir. törvényszék területén lévő s Prilipecz község 105. ház 206. lap sz. tkvben foglalt és **Murgu Martin, Murgu Anton, kk. Murgu Kiril, kk. Murgu Mihály és Budu Petru** tulajdonát képező, de az 1881. évi LX. tez. 156 §-a

értelmében egészben elárverezendő következő ingatlanok:

- 1) 219 □-öl belsőség 263 kor.
- 2) 122 hrsz. Ogasele v. 550 □-öl I. oszt. kaszáló 64 kor.
- 3) 744 hrsz. Rusnik v. 1000 □-öl II. o. szántó 96 kor.
- 4) 644 hrsz. Rusnik v. 1200 □-öl II. o. kaszáló 95 kor.
- 5) 826/7 hrsz. Linga Sat vid. I h. 800 □-öl II. o. kaszáló 190 kor.
- 6) hrsz. nélk. Ogasului Dan. vid. 200 □-öl III. o. kaszáló 12 kor.
- 7) hrsz. nélk. Rusnik v. 350 □-öl III. o. szántó 23 kor.
- 8) 27 hrsz. Teria Ia Salos vid. 800 □-öl I. o. kaszáló 94 kor.
- 9) 254 hrsz. Valea Rafi v. 400 □-öl gyümölcsös 53 kor.

megállapított kikiáltási árban nyilvános végrehajtási árverés útján elfognak adatni.

Az árverés **határnapjául 1906. évi július hó 11-ik napjának d. e. 9 órája** prilipecz község házához kikiáltatik, mely alkalommal ezen ingatlanok esetleg a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-kát készpénzben avagy az 1881. évi LX. tezik 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi minist. rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes érték papirokban a kikiáltott kezéhez bánatpénz gyanánt letenni avagy az 1881. évi LX. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt és a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától járó 5% kamatokkal együtt a bozovicsi kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A prilipeczi 179 lapsz. tkvben foglalt ingatlanokra az árverés 2292,906 tkvi sz. a. Dragila Jon és Zaberka Dumitru prilipeczi lakosok javára már elrendeltetett 1906. évi június hó 20 napjának d. e. 9 órájára s e miatt ezúttal a folyamodónak csak öbhez az árveréshez való csatlakozását mondja ki a tkvi. hatóság. Erről 1) a m. kir. pénzügyigazgatóság Lugos, 2) dr. Russu Octáv ügyvéd Nagyszabeni, 3) dr. Horváth József ügyvéd, 4) „Almajana” tak. ptár. r. tár. Helyben, 5) Preda Ikona, 6) kk. Preda Vaszilte gyámja, 7) kk. Preda Jon gyámja 8) Murgu Martin, 9) Murgu Anton, 10) kk. Murgu Kiril gyámja, 11) kk. Murgu Mihály gyámja, 12) Murgu Jon, 13) Budu Petru, 14) községi előljáráóság Prilipecz, 15) vármegyei árvaszék Lugos, 16) községi előljáráóság Bozovics, 17) községi előljáráóság Prigor és 18) közs. előljáráóság Pattás érdekelteket értesíti. Bozovics, 1906. évi május 2-án.

Bartal,
kir. albiró.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az I-sőrendű természetes szén-savas

natrontartalmú ásványvizet a **MOHAI**

Számos orvosi szaktekintély által ajánlván. Elismert nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szén-savval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az **AGNES**-forrás vizét a legegységnyel ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatk szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskiszárlás. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

Forrás-t, mely ideges gyomorhaj, légesű, tüdő-, gyomor- és bélhurut, esonltágyulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitűnő eredménnyel használtak és ragályos betegségek, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai **AGNES**-forrás vízzel éltek.

Kedvelt borvíz!

Főraktár: **Scheinberger Mór** úrnál Orsován.